МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики», присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича

25 вересня 2026 р.

ХАРКІВ 2026

П 27
УДК 616.31:001.89](477)(063)

Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики : тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича, 25 вересня 2026 р. – Харків: ХНМУ. – 128 с.

Подано тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики», присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок, які виконані викладачами вищої школи, науковими співробітниками, аспірантами.

Для викладачів, наукових працівників, аспірантів, студентів, фахівців.

Тези доповідей відтворені з авторських оригіналів.

УДК 616.31:001.89](477)(063)

© Харківський Національний медичний університет, 2026

СВІТЛОТЕРАПІЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ МЕТОД ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ПОРОЖНИНИ РОТА

Велігоря І. Є.

Кафедра терапевтичної стоматології, ортодонтії, дитячої стоматології та пародонтології ХНМУ, Харків, Україна

Світло – це могутня сила природи, яке відіграє велику роль у життєдіяльності людини і позитивно впливає на діяльність організму [1].

Світлолікування — це метод фізіотерапії, при якому на організм хворої людини діють дозованим інфрачервоним, видимим, ультрафіолетовим, лазерним випромінюванням. Світлотерапія, іноді звана фототерапією, має безліч різних форм. Спеціальні лампи можуть лікувати сезонний афективний розлад у людей, що живуть в районах з малою кількістю сонячного світла або взагалі без нього. При лікувальній терапії крові використовується УФ-вилучення. Лазерна терапія низького рівня використовує нетеплове лазерне світло, спрямоване на вашу шкіру, щоб активувати мітохондрії у ваших клітинах, щоб вони могли виробляти більше АТФ [2, 3].

Фототерапія — вплив на невеликі, чітко очерчені анатомічні області неіонізуючим вилученням за допомогою дихромних ламп, люмінесцентних ламп, лазерів, поліхроматичного поляризованого світла або дуже яскравого світлодіода повного спектру для терапевтичних цілей. Вона включає в себе лазерну терапію,фотодинамічну терапію, фототермоліз і видиме світло під точним контролем. Більш конкретно, фототерапія видимим світлом використовує світло певної довжини хвилі, що не містить ультрафіолетового світла, в діапазоні довжини хвилі від 415 до 660 нм. У минулому фототерапія застосовувалася в основному при кожних захворюваннях і розладах. Останні розробки цієї технології показали її застосування при різних захворюваннях окремо або в поєднанні з іншими видами терапії.

Фотобіомодуляція (PBM) — лікування світлом, що використовує некорегентні неіонізуючі форми джерел світла — лазери (low-level laser therapy (LLLT), світлодіоди (light emitting diodes

(LEDs) і широкосмугові випромінювачі світла — у видимому та інфрачервоному спектрі, за участю нетеплового впливу на ендогенні хромофори, які викликають фотофізичні (тобто лінійний і нелінійний) і фотохімічні події в різних біологічних масштабах. Це лікування призводить до сприятливого терапевтичного результату, включаючи полегшення болю або запалення, імуномодуляцію та сприяння загоєнню ран і регенерації тканин [4, 5, 6, 7].

Широкі лікувальні можливості застосування різних спектрів некогерентного світла необхідної потужності даних апаратів пояснюються тим, що вони активізують в організмі різноманітні позитивні функціональні зміни. Покращують реологічні, гемостатичні властивості крові та її мікроциркуляцію на рівні капілярів, венул та артеріол, активно використовуючи резервні капіляри як в осередку запалення, так і навколо нього. Світло впливає безпосередньо на нервові закінчення в енергетичних трасах, нервових гангліях та біологічно активних точках, звідси відбувається швидке усунення болю при хронічних млявих захворюваннях. Активізуються процеси адсорбції тканинами кисню та ретоксинації. Активізується стан вегетативної нервової системи. Прискорюються окисно-відновні процеси, клітинний та гуморальний імунітет. Стимулюються проліферативні та ранозагоювальні процеси. Відзначено загальнозміцнюючу дію та підвищення опірності організму при гнійно-запальних процесах (абсцеси, флегмони) шляхом опромінення червоним спектром світла магістральних судин (наприклад, на променевій артерії). Очищення крові ультрафіолетом при септичних станах відоме давно. У разі йдеться як про антимікробні властивості світла, а й активізацію формених елементів крові.

Для проведення фотобіомодуляції ми використовували апарати з некорегентним світлом (апарат UFL-112 та персональні апарати для світлолікування з монохромним випромінюванням А. М. Коробова).

Результати дослідження та методика проведення фотобіомодуляції, Проведено клінічне дослідження 35 пацієнтів віком 12-25-65 років із запальними захворюваннями слизової оболонки порожнини рота, твердих тканин зубів та шкіри обличчя. Використовували синій (довжина хвилі - 470нМ), зелений (530 нМ)

та червоний (630 нМ) світла (потужність світла 10 МВт). Кількість сеансів 3 – 5. Експозиція 3 хвилини. Відстань від джерела до осередку поразки 1-2 см. Після проведеного лікування ми спостерігали зникнення болю, набряклості та прискорення регенерації в тканинах, які обробляли світлом.

Світлотерапія – це безпечний та доступний метод лікування різноманітних стоматологічних захворювань, який практично не має побічних ефектів та ускладнень.

Цей метод фізіотерапії може успішно поєднувати з іншими лікувальними процедурами.

Фотобіомодуляція в комплексній терапії захворювань твердих і м'яких тканин ротової порожнини сприяє зняттю болю, набряклості та швидкої регенерації слизової оболонки порожнини рота.

При виразково-некротичних ураженнях необхідно поєднувати червоне, синє та зелене світла, що дає можливість максимально використовувати біологічні та фізико-хімічні властивості хвиль різної довжини.

Література

1. Фототерапевтичні апарати Коробова А. – Коробова В. серії «Барва»: науково-популярне видання / А. М. Коробов, В. А. Коробов, Т. О. Лісна. – Х. : 2015 – 176 с.
2. Parker S, Cronshaw M, Anagnostaki E, Mylona V, Lynch E, Grootveld M. Current Concepts of Laser–Oral Tissue Interaction. *Dentistry Journal*. 2020; 8(3):61. https://doi.org/10.3390/dj8030061
3. Ju Seung Lee, Jiwon Kim, Yeong-sinn Ye, Tae-il Kim Materials and device design for advanced phototherapy systems, Advanced Drug Delivery Reviews,Volume 186, 2022, 114339, ISSN 0169-409X, https://doi.org/10.1016/j.addr.2022.114339.(https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0169409X22002290)
4. Mosca, Rodrigo & Ong, Adrian & Albasha, Omar & Bass, Kathryn & Arany, Praveen. (2019). Photobiomodulation Therapy for Wound Care: A Potent, Noninvasive, Photoceutical Approach. Advances in Skin & Wound Care. 32. 157-167. 10.1097/01.ASW.0000553600.97572.d2.
5. Wan, Z., Zhang, P., Lv, L., Zhou, Y. (2020). NIR light-assisted phototherapies for bone-related diseases and bone tissue regeneration: A systematic review. *Theranostics*, 10(25), 11837-11861. https://doi.org/10.7150/thno.49784.
6. Madi, M., Mahmoud, M.M. The evaluation of healing effect of low-level laser treatment following gingivectomy. *Beni-Suef Univ J Basic Appl Sci* **9**, 25 (2020). https://doi.org/10.1186/s43088-020-00053-z
7. Zhang OL, Yin IX, Yu OY, Luk K, Niu JY, Chu CH. Advanced Lasers and Their Applications in Dentistry. *Dentistry Journal*. 2025; 13(1):37. https://doi.org/10.3390/dj13010037

ЗМІСТ

Життєвий шлях та основні напрями наукової школи Куцевляка Валерія Ісайовича

Проф. Любченко Олександр Володимирович, проф. Любченко Ольга Валеріївна 3

Застосування клітинної та тканинної терапії в медицині й стоматології

Куцевляк В. Ф., Любченко О. В. 15

Мої зустрічі із проф. В. І. Куцевляком

Маланчук В. О. 22

Досвід ДУ «інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» в забезпеченні хірургічної реабілітації при усуненні наслідків вогнепальних поранень щелепно-лицевої ділянки

Гулюк А. Г., Зубок Д. І. 28

Від поверхні до функції: роль протоколів препарування у формуванні адгезії та герметичності реставрацій

Григор'єв Д. Г., Лахтін Ю. В. 31

Концепція лікування скупченості зубів у пацієнтів із дистальною оклюзією

Дмитренко М. І., Смаглюк Л. В. 34

Сучасний погляд на субперіостальну імплантацію: еволюція методу, цифрові технології та клінічні перспективи

Старікова С. Л. 37

Prevention and management of anxiety in patients with generalized periodontitis among the civilian population in a combat zone

Khudiakova Maryna 40

Світлотерапія як альтернативний метод лікування захворювань порожнини рота

Велігоря І. Є. 45

Оптимізація регенераторних процесів тканин пародонта шляхом локального застосування гіалуронової кислоти та плазмогелю

Вишневська Г. О. 48

До ювілею кафедри стоматології дитячого віку та імплантології

Григорова А. О., Гречко Н. Б., Кузіна В. В., Ярославська Ю. Ю., Скляр С. О., Михайленко Н. М., Хмиз Т. Г., Мікулінська-Рудіч Ю. М., Власов А. В......51

Порівняльна оцінка скелетних і дентоальвеолярних ефектів різних методів розширення верхньої щелепи у дорослих

Григоров С. М., Любченко О. О......56

Динаміка інтенсивності карієсу зубів у дітей з епілепсією під впливом лікувально-профілактичного комплексу

Коновалов М. Ф., Дєньга О. В., Тарасенко І. Й., Новікова Ж. О., Цевух Л. Б......59

Науковий гурток кафедри стоматології дитячого віку та імплантології хнму: традиції, що формують майбутнє

Кузіна В. В., Гармаш О. В., Мікулінська Ю. М. 61

Ефективність стандартних і персоналізованих оклюзійних кап у пацієнтів із патологічною стертістю зубів та дисфункцією скронево-нижньощелепного суглоба

Костюк Т. М., Дєньга М. П. 65

Мінімально-інвазивний підхід у профілактиці карієсу апроксимальних поверхонь зубів у дітей з ортодонтичною патологією

Кузіна В. В., Хмиз Т. Г., Мікулінська Ю. М. 67

Наставництво та рання клінічна автономія студентів-стоматологів: досвід виконання повного протоколу імплантації під супервізією викладача

Лобур М. О., Луценко А. О., Якименко Р. О. 70

Інструментальна оцінка ефективності оклюзійних накладок у складі брекет-систем та елайнерів у пацієнтів із дисфункціями скронево-нижньощелепного суглоба

Любченко О. В., Станішевський О. А. 73

Досвід застосування оперативно-ортопедичного методу лікування при переломах вилицеорбітального комплексу

Парасочкіна В.В., Лунгу В. І., Лунгу К. В. 76

Перспективи застосування регенеративних технологій у комплексному лікуванні бойових та побутових травм щелепно-лицевої ділянки

Петрашко В. Я., Любченко О. В. 80

Оптимізація кісткової регенерації в умовах хронічного екологічного та психоемоційного навантаження: аналіз світових тенденцій

Петрашко В. Я., Любченко О. В. 83

Активність ферментів у великих слинних залозах у динаміці експериментального афтозного стоматиту

Плиска В. В., Скиба В. Я. 86

Використання магнітних систем в ортодонтії: сучасні можливості, показання та клінічна ефективність

Старіков В. В. 88

Порівняльна оцінка ефективності сонічної та ультразвукової активації іригаційних розчинів у ендодонтії

Семененко Д. В., Любченко О. В. 91

Моніторинг мінералізуючих властивостей ротової рідини за показниками мікрокристалізації в процесі комплексного лікування карієсу у дітей

Северин Л. В. 94

Сон, дихання і ріст обличчя: новий фокус ранньої ортодонтії

Ткаченко Ю. В. 97

Оптимальні строки спостереження біохімічних показників органів ротової порожнини в щурів після гострого холодового стресування для визначення ефективності антистресових препаратів

Хромагіна Л. М., Адубецька А. Ю., Ходаков І. В. 103

Результати клінічного дослідження ефективності кріотерапії у лікуванні червоного плоского лишаю порожнини рота

Циганова Н. Б. 106

Вплив аутологичних клітин з кісткового мозку та жирової тканини на регенерацію кісткової тканини в експерименті

Циганова І. В. 109

Доцільність застосування ербієвого лазера під час корекції під'ясенних дефектів реставрацій

Черепинська Ю. А. 111

Оцінка електрохімічної сумісності конструкційних матеріалів деяких виробів стоматології

Щегольова М. Г. 114

Реімплантація верхньої щелепи ультракороткими імплантатами

Якименко Р. О., Лобур М. О., Луценко А. О. *117*

Віддалені результати особливостей лікування та профілактики захворювань твердих тканин зубів у дітей молодшого віку на тлі дисплазії сполучної тканини

Ярошенко О. Г., Ніконов А. Ю. 121

Наукове видання

ПЕРСПЕКТИВИ ТА МОЖЛИВОСТІ
СУЧАСНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ

Тези доповідей

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 85-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ПРОФЕСОРА, ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА
НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ
КУЦЕВЛЯКА ВАЛЕРІЯ ІСАЙОВИЧА

Формат 60×86 /16. Ум. друк. арк. 8

Безкоштовно

Видавець і виготовлювач ХНМУ
пр. Науки, 4, м. Харків, 61000